

خلاصه برپیتی

تأملی در باب جهان پسا کرونا

دکتر علیرضا بلیغ

از کار افتاده جهان شناخته شود. چه بسا محاسبات سرمایه دارانه، پذیرش ریسک از کار افتادن موقت چرخه اقتصاد بین المللی را در ازای کاهش هزینه نیروهای غیرمولد بر دوش صاحبان سرمایه امری معقول بدانند. کرونا شیوع سریعی داشته است؛ اما در قیاس با آنفلوانزا یا برخی بیماری های واگیردار دیگر کشندگی زیادی ندارد. برخلاف تصور برخی کرونا نه در زمینه ابتلا و نه درمان، ویروسی دموکراتیک نیست؛ زیرا کسانی که تمکن مالی بیشتری داشته باشند، امکان قرنطینه طولانی تر را برای دور ماندن از بیماری دارند تا کسانی که برای تأمین مایحتاج زندگی روزمره خویش نیازمند بازگشت سریع به کار هستند. به فرض ابتلا در زمان درمان نیز این متمولین هستند که با هزینه بیشتر از سایرین می توانند در مدت کمتری به امکانات درمانی دست پیدا کنند.

بر این اساس چه بسا شیوع کرونا نه مجالی برای

تبدیل تهدیدها به فرصت آماده بوده است. بنابراین به طور حتم بسیاری از اندیشکده ها و کانون های تفکر در حال مطالعه امکان های پدید آمده برای جهان پسا کرونا هستند تا شاید روزهایی را در دل همین بحران برای شکل دهی به صورتی از «سرمایه داری فاجعه مدار» بیابند. البته شاید شیوع همه گیر یک بیماری به سختی اجازه تصور این نوع سرمایه داری را در مقیاس جهانی بدهد؛ چرا که نظام تولید و گردش سرمایه در تمامی جهان به خطر افتاده است و برای همین مقایسه آن با نمونه شرایط پس از طوفان کاترینا در آمریکا معقول به نظر نمی رسد؛ حادثه ای که در آن سرمایه داران برای تصاحب فرصت های جدید و انباشت سرمایه از نقاط دیگری به آن منطقه هجوم بردند.

در واقع ماجرا وقتی متفاوت خواهد بود که کرونا احتمالاً ابزاری برای کاهش جمعیت غیرمولد و

ویروس «کرونا» چه محصول آزمایشگاه های بیوتوریسم و امری دست ساز و مصنوع باشد و چه عاملی طبیعی یا نتیجه انتقال بیماری از خفاش به انسان، واکنش طبیعت به روند تسخیر و تخریب آن از سوی انسان محسوب می شود. گسترش کشاورزی تجاری و نابودی زیست بوم های طبیعی و تجاوز انسان از حدود مجاز در تغذیه از حیوانات، عامل شیوع شدیدترین عوامل بیماری زا در محیط زیست انسانی است و با اینکه در این حالت عاملی طبیعی زمینه ظهور بیماری است، باید آن را واکنش طبیعت نسبت به تعرض آدمی دانست.

هنوز داده های متقنی به دست نیامده است درباره اینکه کرونا ویروسی دست ساز است یا اینکه به عمد یا سهواً انتشار یافته یا طراحی آمریکا برای ضربه به چین یا بالعکس باشد؛ اما در هر حال سرمایه داری بحران های بسیاری را از سر گذرانده و همواره برای